Abhidammathasangaha

Burmese 2.

ဣ

ROYAL
ASIATIC
SOCIETY.

ဟာ:ကာရသရာတော်ဘုရားသည် ပိဋကသုံးတော်မှ ဖွင့်ပ်သော အနက်ကိုကြည့်ရှု
မှတ်သားလိုကြပါသည် သည်သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမြတ်သားရေးလိုက်ပါ ပဉ္စသောသင်သား
အပေါင်းတော်အပနိသော ရဟန်းပညာသော ဗြဟ္မအမည်ရှိသော သာမဏေသည်ခံကြည်
ဆဲသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမြတ်ပါသရှေ့ရေးထားအပ်သော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းဖြစ်
သဿယနိဂုဏ်ကာ ကိုပိုင်းကာ ရေးလပ်လပ်အပြီးသတ်ပြီ ။ သက္ကရာဇ်
၁၁၉၂ ခုတော်သလွန်... တနင်္ဂနွေ ... ဟာ:ကာရ
သရာတော်ရှုနတ်သက်သက်သော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်နိဿယကိုရေး
ကူးပြီးသည် ။ ...

Copied 1192 by Bakarā (1820)
Abhidhammattha Sangaha Nissaya.

ဣ

ကုပ္ပါ။ သတ္တပညာရှာနေ့ရှိသောသူသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပိုသည်။ ယာစီတော ဘသီ ယာစီတော။ ရွှေရွှေဆိုင်သော လေးမြတ်တောင်းပန်ဘပါသည် ဖြစ်ချိပြသော သည်။ သင်သော အသံမှတ်ပါပါသည်မျှ။
လိုသိပ်ရေးသားပြီးသော အတ္တနိသသ ယားထိုပ်သည် သာအဘိမှတ်ပါပါသည်မျှ ရေးထားအပ်သော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း နိဿယ သည်။ သော သရေ။ ဘုရား သခင်သသ
နာတော်သည်။ တိဗ သာ ကိုကော။ တဆဲ့ သုံးခု အလှူ ပိုသည် ဖြစ်ချိ။ ပို သပါသာ သဝံ။ ပါဠိ။ ချစ်ပေါင်သုမ်း ရှေ့ရေးလပ်လေ သက္ကရာဇ် ရာစု။ တော တရား သက္ကရာဇ်သည်။ ဂေါ
ညာသာဓိကော။ ပြီးသယ်တာခု အလှူနိုင်သ ... သည်ဖြစ်ချိ။ တော သဗ္ဗာ သ ကော သ တော။ တတော် ... ရေရေတ် ... ဓမ်သေး သတ္တ ... သ သ။ တ ... ပေ
ရှေ့ရှာ ပစ္စေ ။ လေ သန်း ပစ္စေ ။ ပေ ပုဂ္ဂို သ။ ... တသဲ ခလေး ရေး ခဲပြောက် ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသုမ်းလေ့သိတ် ... ဝင်ဘူ ... သုမ်းပေ။ ... ပန်းနုံး ...
ပုဂ္ဂိုလ်။ ဝသီ။ တော သိမ်းမျောက်။ သုသိ သု ဒိ။ ချမ်းသာကား။ ဒိဋ္ဌိ တော ယ ထော။ ပြီး သတ်။ သိုပ်။ တ ထော။ ထိုပ် အကု။ သဗ္ဗ ပါဠိဒိန္န။ ခ ယ သိမ်း သော သတ္တ ဘိုဂ် ... တော်။ သေး။ ... ...
ကိုယ်စိတ် ... ခြင်း ... သည်။ ... ပြီး ... သ တ ည်း။ ရာဇ ... ရွှေ ... ... သည်ဥဝ ... ... မြတ် ... ခြင်း။ ... ... သည်။ ... ဖြစ်ပါ ...
သော သဗ္ဗ ... ပါ ... ကို — ... ... သင်္ဂဟ ... ဖြစ် ... သင်း ... ပြီးပြီ ... ဖြောင့် ... တော်မူ ... သတည်း။

ယံအဗ္ဗနိသယံ။

ညါ

ရာဖြစ်သောကြောင့်စာမူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဖိတ်ပါ။ အရှိယမက်သာဏ်တည်းဟူသော်ပံ့ရွှင်ဖြင့်အင်ပိန္ဒြာတရွာတည်းဟူသောဝင်ဖြစ်ကိုဖွတုဖြစ်ချဲ့ဖြစ်ချဲ့လေတဲ့သိုဝ်ထင်ရှားသောကြောင့်စာမူ
လသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဖိတ်ပါ။ အရှိယမဏ်သာဏ်တည်းဟူသောတရွှင်ဖြင့်အင်ပိန္ဒြာတရွာတည်းဟူသောဝင်ဖြစ်ကိုဖွတုဖြစ်ချဲ့ဖြစ်ချက်လေသောဝိဉ်ကိုဝ်သတ်ရဖြစ်ခြင်းကြောင့်စာမူလသော
မအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ပူဇော်ဝါဒယမဏ်လာယကောင်းမှုတည်းဟူသောစည်းမြဲဖြစ်ခြင်းမှက်လာအကျိုင်ပွါးအာယုကျွန်းအာသတ်ဝေဘာသုနိမည်းမှုဘော်ပေစေကုန်သတည်း။ ဤကျောင်း
ဒွနေသောရပဟာန်းတိုင်သည်လည်းသူတော်ကောင်းတို့ [illegible] ပေတည်းငါတို့လည်းလည်းဖြစ်ကောင်းအားလုပ်ရရှိမြဲပြေ၍ အော်မြဲစေ [illegible] ကုန်သတည်း။ ဤကျောင်းဒွနေသောရပဟာန်းတိုင်
သည်ကျွမ်းမြဲသရေတိုင်ပေတည်းငါတို့လည်းကျွမ်း [illegible] မြဲမိုင်ကောင်းအားထုတ်ရရှိမြဲပြေ၍ အော်မြဲစေကုန်သတည်းတနည်းကား အာယုကျွန်းအာသတ်ဖြစ်ပွင့်းအခြားကိုဝ်နှိမ်ချက်
မည့်မှုမနည်းတရေးနှုန်းဗောဓိမဂ်ဖြင်းကိုဝ်ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဤကျောင်းဒွနေသောရပဟာန်းတိုင်သည်လည်းသူတော်ကောင်းတို့ပေတည်းငါတို့လည်းလည်းသူတော်ကောင်းဖြစ်ကောင်းအားထုတ်ရရှိမြဲ
ပဥ္စအင်မြဲမြင်းကိုဝ်ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဤကျောင်းဒွနေ [illegible] သောရပဟာန်းတိုင်သည်ကျွမ်းမြဲသရေတိုင်ပေတည်းငါတို့လည်းကျွမ်းမြဲမြဲမိုင်ကောင်းအား [illegible] ထုတ်ရရှိမြဲပြေ၍ အော်မြဲ ═══
ခြင်းကိုဝ်ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ အာယုကျွန်းစရိယာနည်း [illegible] ကျွန်မြဲတန်းခွန်သဗ္ဗယ်ဖြစ်ချဲ့စေယျစွာမြဲသဝ်ဖြားဝယ်ကြိုက်ထားပါ၍သောပဋ္ဌ [illegible] မှုဘောင်တဲ့သို့ဝ်တဝင်း ═══ ဝင်းတဝမြဲမြဲဝ

မြဲတံသည်ဖြစ်ချဲ့လေတဲ့သို့ဝ်ထင်ရှားသောကြောင့်မူလသော [illegible] အမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ ကျောင်းတော်အာဝဏ်ရွင့်မြဲတွန်းသည်ဖြစ်ချဲ့လေတဲ့သို့ဝ်ထင်ရှားသောကြောင့်မူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်း
ကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ ကောင်းမှုတိုင်ဖြစ်တည်ရဖြစ်ချဲ့လေတဲ့သို့ဝ်ထင်ရှား [illegible] သောကြောင့်မူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ ကျောင်းတောအာဝတိုင်ဖြစ်ချဲ့ရပဟာန်းကောင်းတိုင်ဖြစ်တော်လေသောကိုဝ်သတ်
ည ရဖြစ်သောကြောင့်မူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်း [illegible] ကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ ကျောင်းတောအာဝတိုင်တဏ်မြဲဝတ်သည်ဖြစ်ချဲ့ရပဟာန်းကောင်းတိုင်ဖြစ်တော်လေသောကိုဝ်သတ်ရဖြစ်ခြင်းကြောင့်မူလသောမအမည်ရှိ
သောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ ကျောင်းတော်အာဝတိုင်ရွင့်မြဲရှာ [illegible] နှိုးသည်ဖြစ်ချဲ့ရပဟာန်းကောင်းတိုင်ဖြစ်တော်လေသောကိုဝ်သတ်ရွာဖြစ်ခြင်း [illegible] ကြောင့်မူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။
ဆို ကောင်းမှုတိုင်ဖြစ်တည်ရဖြစ်ချဲ့ရပဟာန်းကောင်းမြဲဖြစ် [illegible] လေသောကိုဝ်သတ်ရဖြစ်ခြင်းကြောင့်မူလသောမအမည်ရှိသောကျော [illegible] င်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ မူလသောမအမည်ရှိသောဝိပါယ်သည်
သောက်တပ်သသည်ဖြစ်ကြောင့်မူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ တနည်းကားစာမူလသောမတာမူလသောမအမည်ရှိသော ကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ တင်တာယ်သည်ဖြစ်ချဲ့လေတဲ့သို့ဝ်ထင်ရှားသော
သောကြောင့်စာမူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ တင်တာယ်သည်ဖြစ်ချဲ့ရပဟာန်းကောင်းတိုင်ဖြစ်တော်လေသောကိုဝ်သတ်ရဖြစ်သောကြောင့်စာမူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။
အတာမူလရှိသောဝိပါယ်သဘောမှဖြစ်ချဲ့လေတဲ့သို့ဝ်ထင်ရှားသောကြောင့်စာမူလသောမအမည်ရှိသောကျောင်းကိုဝ်ဖိတ်ပါ။ တမအမည်ရှိသောဝိပါယ်သဘောမှဖြစ်ချဲ့ရပဟာန်းကောင်းတိုင်ဖြစ်တော်လေသောကိုဝ်သတ်

အဓိသဉ္စီရှိသော ဝါ ယကာ သည်း မဇ္ဈနိကာယ်။ အဘိဓမ္မာပိဋက အဝတ်တည်းဟူသော ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို ချမ်းသာသဖြင့် သက်သော ညာဏ်ဖြစ် ရွှင်လန်းဘောရှိသော သူတော်ပါး တို့အား ငြိမ်းမြဲ ရောက်
ဖြစ်ကြောင်း ပါဌ်ဖြစ်သော တောင်ဝတ်ချက် ပါဒ သည်း အာ ယ ရာ နိကာယ်။ အဘိဓမ္မာနှင့် တွေ့ဝေသော ရဟန်းတို့၏ ဖြင့်ရှိ ပိုင် အဘိဓမ္မာနှင့် တွေ့ဝေသော ရဟန်းတို့၏ သနားခြင်း ဂရုဏာကို ပြုကြသော ယ ဓွဲ့
၏။ ဖြစ်စေချင်။ ယပ်ပကာ ရဟန်း။ အကြောင်း ဝိဓမ္မ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို။ ပဋ္ဌာန်း။ အဝရုံးသဖြင့် တောင်းပန်အပ်ဖြစ်။ ဝါ။ ရှိသော တောင်းပန်အပ်ဖြစ်။ ဝါ ပကာ ရဟန်း ယဗ္ဗမှ ဓမ္မ
ရှိသော ဝါ ယကာ သည် အာရုံးသဖြင့် တောင်းပန်ကြ ... သည်ကြောင့် မြောက်နှုတ် ဝါ သရေ သည်မီ ရှင် အပ်သော အဘိဓမ္မ ... ပြုသော ကျမ်းသည်း ပရိနိဗ္ဗာန် မှ အတိုင်း အရှင်
ရှိသော ကာ ဝိ ပါ ယ ... ဝိဘင်္ဂ ဖြင့် အရှင် ... သိမ်း အာ မြို့ သို့ ရောက်ပြီ ... ဝိပဿနာ စေ့ ဖြန့် ပြောသည်သာ ... ဖြစ်သော ဝေဒနာ ... ဓမ္မသင်္ဂြိုဟ် ...
ကျမ်းကို ရှိ ဆိုရ ... ရဟန်း ... သောကြောင်း ... ညာဏ် ... ဖြစ်သော အဘိဓမ္မ ... ဖြစ်၍ ... အကျိုး ... သည်
မကောင်းမှု ... တတ်သော ... ကျမ်း ... သည်း ... ရဟန်း ... ဖြစ်ချင် ဖြစ်သော ... ဓမ္မ ... သော ... အကျိုး ...
မှုလ သော မှုလ သော မ ... ရှိ သော ကျမ်း ... ဖြစ်ချင် ... သိုဝ် ... သော ကြောင့် မှုလ သော မ ... ရှိ သော ကျမ်း ... တာ တို့ ဝါ

၅၊

ယာ အဝ် ဇတ္တ အပ် ... သော ... သည်း ... သော ... အဖြူ ... သော ... မဏ္ဍ ... သော အမျိုး သား ... ဘ ဂ ... ကြောင်း အကြောင်း ...
အပ် ဖြစ်သော ... ဖြင့် ... မြတ်သော ... ရဟန်း ... သော ... အာ ဝ နှာ ... သော ... ဥစ္စာ ...
တည်း ပွား စေရာ ... ပွား ... ကြောင်း ... အဘိဓမ္မ ... သင်္ဂြိုဟ် ... ကျမ်း ... ဖြင့် ... ကြောင်း ... သင်္ဂြိုဟ်
ရာ သင်္ဂြိုဟ် ကြောင်း ဖြစ် ... ကြောင်း ... အဘိဓမ္မ ... သင် ... ရှိသော ... သင်္ဂြိုဟ် ... ကြောင်း မည်သော
၏။ ... ဘုရား ... တို့ ... ဘ ... ကြောင်း မည်သော ... ပြည့် ကြောင်း ... ဖြစ်သော ... ဘုရား သည် ...
ရွှေ ပြီး ပြီ ... ရှိ ... သော ... ဗုဒ္ဓ ... အမျိုး ... ဖြင့် ... အမျိုး ... ဖြစ် ... သော ...
ဆိုလိုသည် ... သော ... ဖြစ် ... သော ... ဝါ ယ ကာ သည်။ ... မကောင်း
မှုလ ... ကြောင့် နှ အမည်ရှိသော ဝါ ယ ကာ သည်း ... ကောင်းမှု ... ကြောင့် နှ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ကျော

[illegible]

ယောဇဉ်တိုင်အောင်ပြန့်နှံ့ဖြစ်သော ယထာသဘာဝလင်းပါး ကြောင်းဝါကြောင်းရုပ်သော ဂတ်တည်းဟုသော မိမိဥစ္စာအကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုရလည်းပါ ပေသနာဂဓမ္မ ဝေနေပါ ပေသနာ တည်းဟု
သောရောဂါကြောင်း အကြောင်းဖြစ်သော သုညတာ ဓမ္မ မောဂ္ဂ ဝီ သုညတာ ဝိမောက္ခ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ ဟူ၍သော ချစ်၏ အတ္ထုပ္ပ ဆိတ်သည်ဖြစ်ချေသော ဖြစ်အ
ရှိသည်တိုင်မရှတ်ပြီး ဖြစ်သော ဖိုလ်နှစ် နိမိတ်စသည်မရှိသည်ဖြစ်ချေသော ဖြစ်အစရှိသည် ဝိုင်မှ မှတ်ပြီး ဖြစ်သော ဖိုလ်တရားဟူ၍သာ တောင်တာခြင်းမရှိသည်ဖြစ်ချေသော ဖြစ်အစရှိသည်
တိုင်မရှတ်ပြီး ဖြစ်သော ဖိုလ်မှု ရှုသည်လျှင်စွမ်းသည် ဆိုင်ရာပါပြီး ပန်းမဆက်ထန်သည် မှတ်သော် ထောက်ထိသည်ကိုဆိုင်ရာ၏ သဠာယတနအရှုံးရှိသော မဂ္ဂင်ဝီ ဗလသမာ ဓမ္မ
ထီနိသခြေသီး အရှုံး ဖြစ်သော ဂါဗီဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်အားနာ၏ … ဗြဟ္မာပါး အမည်ကိုဆိုင်ရာ သုံးဥပဒ်ဘုံ အဝေဝင်းသည်လည်း ဆဲ၏ သုညတာဝီ မောက္ခ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ
တည်းဟူသော အမည်သုံးပါး အဝေဝင်းသည်လည်း ဆို၏ ပုထုဇဉ်သော နှစ်ခုပါသော သာဝ ရွှောင်မှ ဆိတ်သည် ဖြစ်ကြောင်း သုညတာ အမည်ရှိသော နိမိတ်စသော နိမိတ်မှ ကင်းသည် ဖြစ်
ကြောင်း အနိမိတ္တ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန် တရားဟူသော ပဏိဟိတ ဖြစ်ကြောင်း အပ္ပဏိဟိတ အမည်ရှိသော နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဂါရမ္မဏ အရှုံး ဖြစ်၍ လည်း ကောင်းသရုပ်ရှိသော ဝေနေ ရှောဂအ
ရှိသည် မှ ဆိတ်ခြင်း ကြောင့် သုညတာ — ရာဂ နိမိတ် အစရှိသော အာရုံ မှ ကင်းခြင်း ကြောင့် အနိမိတ္တ ရာဂ ဟူသော ပဏိဟိတ မှ ကင်းခြင်း ကြောင့် အပ္ပဏိဟိတ တည်းဟူသော မိမိ ဂုဏ်

ချော

မဂ္ဂေ ဒါမ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ မည်သည်သည်၏ နိမိတ် မရှိသည် ဖြစ်ချေသော ဖြစ်အစ ရှိသည် ဝိုင်မှ မှတ်ခဲ့မည်သည် ပေါတီး ဖြစ်၏ ဥဒ္ဒေသ နှင့် နှစ်ပါး ပေသနာ ဥဒ္ဒေသ နှစ်ပါး ပေသနာ သည်၏ ဂဗါယ
အစရှိသည် ဝိုင်မှ လည်း တောင် သော် ရှိ နိမိတ်မှ သော ဂါထာဝ ပြင်းဟူ ဆိုင်ရာ ပ ဆော မဂ်ဘိုဂ် ရောက်ကြောင်း ပါ ပေသနာ သည်း ဥဒ္ဒေသ တော ဥဒ္ဒေသ ပြင်း၏ ဥဒ္ဒေသ တော ဥဒ္ဒေသ ၏ ဥဒ္ဒေသ ဟူ၍ သော ပါ ပေသနာ
အကာယင်ရှိ သည် ဖြစ်ခဲ့ ဝေ သင်း ၏ ဆိုင်ရာ အား ဖြစ်သည် ရှိသော မဂ္ဂင် ဆောက် ရာ ရ ဂဟိ သည် အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ မည် ၏ ဝိမောက္ခ အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ မည်သည် ၏ တရားဟူသော တောင် တ
ခြင်းမရှိသည် ဖြစ်ချေသော ဖြစ်စသော ဝိုင်မှ မှတ် ... သည်သည်ပေါတီး ဖြစ်ကြောင်း ပါ ပေသနာ သည်းဝီ ပေသနာ ဂမ ဝေနေ ပါ ပေသနာ တည်းဟူ၍
သော ရောဂါကြောင်း အကြောင်းဖြစ်သော ... အမည်ကိုဆိုင်ရာ၏ သုညတာ ဝိမောက္ခ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ တည်းဟူသော အမည်သုံးပါး
တိုင်ကိုရ သော ဂါထာ ရော မဂ္ဂဖိုလ် ပဋိပ ဇ္ဈာန လည်း နှစ်ခုပါသော ဖိုလ်သည်လည်း မဂ္ဂ ဝေနေ ဟူ၍ သော ရောဂ်ခြင်း အရှုံးဖြစ်၍ တ ဝေ ဆိုင်ရာ အ ဖြစ်ကြောင်း
မာနီ သုံးပါးသော အမည်ကိုဆိုင်ရာ၏ သုညတာ ဝိမောက္ခ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ တည်းဟူသော အမည်သုံးပါး ကိုရ ဆိုင်ရာ၏ ... ပန်း အကြောင်း ဆိုင်ရာ ဖြစ်သော
မဂ္ဂဖိုလ် ပဋိပဒါ ဖလသမာပတ္တိ ဝီထိ ၌ ယထာဝုတ္တနည်း ဖြင့် ကြောင်း ဆိုင်ရာ အပါ ပြီးသော နည်း ဖြင့် ပေသနာ ပေသနာ ရှိ ကျ သော ဖလ ဈာန် ပုဂ္ဂိုလ် ရေး ယောက် တိုင် အား ၏ ရေး

ဂါဓေလေသာမှ လွှတ်သဲ့ဖြစ်သော မဂ်လွှတ်ပြီးဖြစ်သော ဖိုလ်ဖြေအကြောင်းသည် ဟေတုပဒ ဖြစ်၍ ဝါဒဗျာပဏ္ဏတ္တိကာ မရှုပ် အရူပ ဘာဝနာ ဦးစွာတင်တင်သော ပဏ္ဏာပါရဂူ သောတောင်တ ဩဒါတကသိုဏ်းမှ ညွှန်ပြပေ ဟူ၍
ဘဝင်သော ဥဂ္ဂဟ ဥပဒသ ဖွားဆင်း၍ အယ်သည် ပဥ ဖြစ်သော အဖနိတာလဲလဲ ရှုခြင်းသည် အပ္ပနာဥပစာ ဒုပသော နှာအပ္ပနာ ဥပစာ ဒုပသော နှာမည်သော ဝါ။ ပဏ္ဏတ္တိမှ ကင်းသော အခြင်းအရာ ဖြင့် အဖနိတာလဲလဲ
ရှုတာတ်သည် မည်သော ပဲမော ရှုခါ ခံ ပဲမော ရှုခါ ခသည်။ ဝါ။ ထိုနောက်ကြောင်း ဝါဂ်ပဏ္ဏတ္တိမှ လွှတ်သဲ့ လွှတ်ပြီးဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်ဖြေ အကြောင်းသည်။ ဝါ။ ထိုနောက် ကြောင်း ဝါဂ်ကင်း လေသာမှ လွှတ်သဲ့ ဖြစ်သော မဂ်လွှတ်ပြီး ဖြစ်
သော ဖိုလ်ဖြေ အကြောင်းသည်။ ဟေတုပဒ ဖြစ်ဖြေ ဝါ သွား ထိုမှ ကြောင်း ရှုနက်ခ နိုင်ပါပသော နှာ သည်။ ဝါ။ အဝါယ် အဓိ ရှိ သည် တိုင် မှု လည်း ကောင်း သတိ ရှိ မိတ် မှု လည်း ကောင်း ဝဖြင်း ဟူသည်
အယ်သော မဂ်သိုလ် ရောက် ကြောင်း ဖြစ်သော ဝိပဿနာ သည်။ အနုဂ္ဂ တော အနုဂ္ဂ အဖြင့်။ ဝါ။ အနုဂ္ဂ တော အနုဂ္ဂ ရှုပ်။ အနုဂ္ဂ ပဉ္စုဏ်သည် ဝိပဿနာ တိ။ အကာယ် ရှိ ရသည် ဖြစ် ဒွိ ဖြင့် သ
တိ ရှေ့ သိုလ် အနုဂ္ဂ အား ဖြင့် ရှု သည် ရှိ သော မဂ်ဖြဲ။ ဝေါကာ ရှု ဉာဏ်သည်။ သုည တော ပဲမော ရှုခါ ခံ ပဲ သုည တ ပဲမော ရှု သည်။ ဝါ။ အဂ္ဂ မှ သိတ် သည် ဖြစ် ရှု သယော ဖနိ စသည် တိုင် မှ လွှတ်သဲ့ မည် သည်
ယောဝ ဖြစ် ဖြေ ရှုခါ ခံ ပဲ နို ပ ပဿနာ ရှု ခံ ပဲ နို ပ ပဿ ဝါ သည်။ ဝါ။ အဝါယ် စသည် တိုင် မှု လည်း ကောင်း သတိ ရှိ မိတ် မှု လည်း ကောင်း ဝဖြင်း ဟူ သိုလ် အယ်သော မဂ်သိုလ် ရောက် ကြောင်း ပဲ ပဿနာ သည် ကြ
နိ ဂ္ဂ တော အနုဂ္ဂ အား ဖြင့်။ ဝါ။ အနုဂ္ဂ တော အနုဂ္ဂ ရှုပ် အနုဂ္ဂ ပဉ္စုဏ်သည် ဝိပဿနာ တိ။ အကာယ် ရှိ ရသည် ဖြစ် ဒွိ ဖြင့် သတိ ရှေ့ သိုလ် အနုဂ္ဂ အား ဖြင့် ရှု သည် ရှိ သော မဂ်ဖြဲ။ ဝေါကာ ရှု ဉာဏ် သည်။ အနုဂ္ဂ ပဉ္စုဏ် ဝိ

ဈ

ဟုဖြဲ ပြီးဝါယု ဖြစ်ခဲ့ ကိုင်။ မှ ညွှန်ပြ ပေဟူ၍ ဤနှိုတတ်သော အနုဂ္ဂ ဥပသော နှာ ကျိုပ်ယ် မယု ဥတ်ယာ ဖြစ်သော အဖနိတာ လဲလဲ ရှုခြင်း သည် ဟုည တော ဥပ သော နှာ နှာ မ ဟုည တော ဥပ သော နှာ မည်သော ဝါ။ အဂ္ဂ မှ သိတ်
သော အခြင်း အရာ ဖြင့် အဖနိတာ လဲလဲ ရှုတာတ် သည် မည်သော ပဲမော ရှုခါ ခံ ပဲမော ရှုခါ ခသည်။ ဝါ။ ထိုနောက်ကြောင်း ခေါ်ပဏ္ဏတ္တိ ဒွိဝေ သမှ လွှတ်သဲ့ လွှတ်ပြီး ဖြစ်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်ဖြေ အကြောင်း သည်
ဝါ။ ထိုနောက် ကြောင်း ဖေက်ကင်း လေသာမှ လွှတ်သဲ့ ဖြစ်သော မဂ်လွှတ် ပြီး ဖြစ်သော ဖိုလ်ဖြေ အကြောင်း သည်။ ဟေတုပဒ ဖြစ်ဖြေ ပဲ ပဿနာ သနိမိတ် ကိုဉ်။ ဝါ။ သညာ ပဲ ပဿနာ သ။ ဝိဇ္ဇာ ပဲ ပဿနာ သဒ္ဒိ ပဲ ပဿ
သ။ ဟုဒ္ဒိ ကာယ် သော နှိမိတ် ကိုဉ်။ ဝါ။ ဟော ဘဝ် ဖြစ် ဖြ ကြောင်း ဖြစ် သော သညာ ဝိတ် ဒွိ ဖြ တာ သည်။ ဟူ သော အကြောင်း ကိုဉ်။ ဝါ။ ဟော ဘဝ် ဖြစ်ဖြစ်ဖြ ကို ဖြ နိ ဖြ နှာ ဟု ဖြင်း ဟုညီ ကာယ် သော သညာ ဝိတ် ဒွိ
ဒွိ တာ သည်။ ဟူ သော အ ကြောင်း ကိုဉ်။ ဝါ။ ဟော ဘဝ် ဖြ နှိ ကြောင်း ဖြစ် သော သညာ ဝိတ် ဒွိ ဖြ အ ကြောင်း ကိုဉ်။ ဝါ။ ဟော ဘဝ် ဖြ နိ ဟု ဖြင်း ဟုညီ ကာယ် သော သညာ ဝိတ် ဒွိ ဖြ တာ ခ
ကြောင်း ကိုဉ်။ ဝါ။ ဟော ဘဝ် ဖြ နိ ကြောင်း ဖြစ် သော သညာ ဝိတ် ဒွိ ဖြ တာ သည်။ ဟူ သော ကဝါ ယ် ဖြေ ဖြ ကြောင်း ကိုဉ်။ ဝါ။ ဟော ဘဝ် ဖြ နိ ဖြ ဟု ဖြင်း ဟုညီ ကာယ် သော သညာ ဝိတ် ဒွိ ဖြ တာ သည်။ ဟူ သော ကဝါ ယ် ဖြေ ကြောင်း
ကိုဉ်။ ဟု ညီ။ ပ ဖေဟု ဤနှိုတတ်သော အနုဂ္ဂ ဥပ သော နှာ အ ဖြ မ ဖြ ပ ဥ ဖြစ်သော အဖနိတာ လဲလဲ ရှု ခြင်း သည် အဒိ ဝိဂ္ဂ နှာ ဥပ သော နှာ နှာ မ အဒိ ဝိဂ္ဂ နှာ ဥပ သော နှာ မည်သော ဝါ။ ပဲ ပဿနာ သ ဒွိ မိတ် မှ ကင်း သော အ
ဖြင်း အရာ ဖြင့် အဖနိတာ လဲလဲ ရှုတာတ် သည် မည်သော ပဲမော ရှုခါ ခံ ပဲမော ရှုခါ ခသည်။ ဝါ။ ထိုနောက် ကြောင်း ဝါဂ် ပဲ ပဿနာ သ နိမိတ် မှ လွှတ်သဲ့ လွှတ်ပြီး ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်ဖြေ အကြောင်း သည်။ ဝါ။ ထိုနောက် ကြောင်း

ဂ၉

[illegible]

[illegible]

တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားမြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားနတ်
လူအပေါင်းတို့တွင်မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားနတ်လူအပေါင်းတို့ထက်မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူ
ထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားနတ်လူအပေါင်းတို့၌မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။သသဒ္ဒမ္မတတိယနှင့်ဂါဂျဂ္ဂါမသဒ္ဒါ။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒ
မ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ သူတော်ကောင်းတို့ဖြစ်တရားကျော်စော သောပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မ
ဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော တရားကျော် စောသောပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အ ပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။
သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားကျော်စောသောပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။သသဒ္ဒမ္မတတိယနှင့်ဂါဂျဂ္ဂါမ်ပဉ္စမ။ ။တနည်းကား။ သ
သဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ သူတော်ကောင်းတို့ဖြစ်တရားရွှတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော တရားရွှတ်အပ်ပြီး
သောအဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားရွှတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူ

တို့တွင်မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ သူတော်ကောင်းတို့ဖြစ်တရားနတ်လူအပေါင်းတို့ထက်မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်း
ကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ သူတော်ကောင်းတို့ဖြစ်တရားနတ်လူအပေါင်းတို့၌မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။သသဒ္ဒမ္မပဉ္စမနှင့်ဂါဂျဂ္ဂါမသဒ္ဒါ။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထ
အားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော တရားကျော်စောသောပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှား
ရှိသောတရားရွှတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော တရားမြတ်သော အရိ
ယာ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော တရားနတ်လူအပေါင်း တို့တွင်မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်
မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော တရားနတ်လူအပေါင်းတို့ထက်မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ပရမတ္ထအားဖြင့်
ထင်ရှားရှိသော တရားနတ်လူအပေါင်းတို့၌မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။သသဒ္ဒမ္မဒုတိယနှင့်ဂါဂျဂ္ဂါမသဒ္ဒါ။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားကျော်စောသောပုထုဇန်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တနည်းကား။ သသဒ္ဒမ္မဂါဂျဂ္ဂါမ်။ ချီးမွမ်းအပ်သော တရားရွှတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်

တိုင်၌မြတ်သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။သသဒ္ဓမ္မသုမ်နက်ဂကျ
ဌာမဖြောက်နက်သာမည္နုစ်ဒုည်။ ။တဒုည်ကား။သသဒ္ဓမ္မဂကျဌာမ်။သူတော်ကောင်း
တို့၏ဖြစ်တရားကျော်စောသောပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တဒုည်ကား။သသဒ္ဓမ္မဂ
ကျဌာမ်။သူတော်ကောင်းတို့၏ဖြစ်တရားနှုတ်အပ်ပြီးသောအဝိဇ္ဇာရှိသောအရိယာပု
ဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တဒုည်ကား။သသဒ္ဓမ္မဂကျဌာမ်။သူ၏
တော်ကောင်းတို့၏ဖြစ်တရားမြတ်သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထ
သော။ ။တဒုည်ကား။သသဒ္ဓမ္မဂကျဌာမ်။သူတော်ကောင်းတို့၏ဖြစ်တရားနှုတ်လှအပေါင်း

ဒ

နမောတဿဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ။ဒေဝါတိဒ္ဓိဝဒေဝိန္ဒာ။
ဗြဟ္မာတိဗြဟ္မမဇ္ဈပ္ပတ္တိုရွာ။စက္ကာတိစက္ကာစက္ကိုရွာ။ဖွယ်ဒါတံဖိဓေနမေသော။
အပါင်္ဂါသည်။သသဒ္ဓမ္မဂကျဌာမ်။သူတော်ကောင်းတို့၏တရားပရမတ္ထအား
ဖြင့်။ထင်ရှား၍ရှိသောတရားချီးမွမ်းအပ်သောတရားကျော်စောသောပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
တို့ထက်အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော၊နှုတ်အပ်ပြီးသောအဝိဇ္ဇာရှိသောမြတ်သော
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်တော်မူထသော။ ။တဒုည်ကား။သသဒ္ဓမ္မဂကျ
ဌာမ်။သူတော်ကောင်းတို့၏တရားပရမတ္ထအားဖြင့်။ထင်ရှား၍ရှိသောတရားချီးမွမ်း
အပ်သောတရားနှုတ်လှအပေါင်းတို့တွင်နှုတ်လှအပေါင်းတို့ထက်နှုတ်လှအပေါင်း

ROYAL ASIATIC SOCIETY.

ROYAL
ASIATIC
SOCIETY.

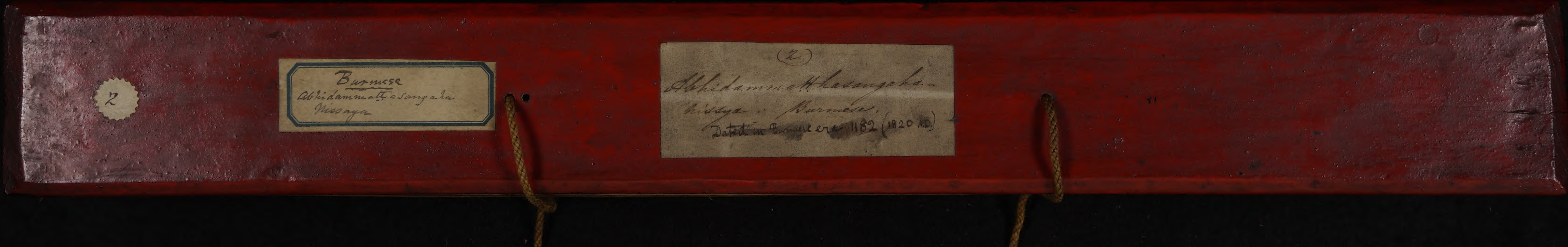
2
Burmese
Abhidammatthasangaha
Nissaya
(2)
Abhidammatthasangaha-
nissya. Burmese.
Dated in Burmese era 1182 (1820 AD)